

47442

„Kršč. detoljub“ 1890. III. Priloga.

DOBRA SPOVED.

IV. Obtožba grehov.

V Ljubljani, 1890.

Založilo „Katoliško društvo detoljubov.“ — Tisk
„Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

47442

IV. Obtožba grehov.

Nekatere napake pri spovedi.

1. Prva in najhujša napaka je prostovoljno zamolčanje smrtnega greha. Kdor vedoma in s premislekom, toraj nalašč pri spovedi zamolči smrtni greh ali pa napak pové število smrtnih grehov, ali tudi velik greh tako zmanjša in polepša, da se vidi, kakor bi bil le mali greh, takemu spoved čisto nič ne pomaga, marveč še neizmerno škoduje. Vse njegovo drugo prizadevanje: izpraševanje vesti, kesanje in še tako trdni sklepi, ves njegov in spovednikov trud je zastonj — vse zastonj! A ne le zastonj, marveč grešnik si nakoplje s tem še nov velik greh, tako velik, da večjega pač še pred spovedjo ni mogel imeti na svoji vesti. Tako zamolčanje se mi zdi še hujše, kakor kriva prisega. Kdor po krivem priseže, pokliče Boga na pričo, češ, da resnico govori, torej se laže Bogu samemu; kdor pa pri spovedi zamolči ali zdatno presuče in se dela, kakor bi bil vse po pravici povedal, — tak se

tudi laže Bogu samemu in sicer v najsvetejšem trenutku, ko bi imel od njega nepopisno veliko milost prejeti — odpuščenje grehov in dušno posvečenje! Pred spovedjo je v očitni spovedi zagotavljal, da se spové Bogu vsemogočnemu, Mariji Materi božji ter vsem ljubim svetnikom in svetnicam božjim in še mašniku, ki je namesto Boga, takrat ko grehe odpušča: zdaj pa se drzne lagati pred nebom in zemljo! O kolika hudobija, hudobija tem večja, ker taki skruni sveti zakrament! Že ime tega greha je tako strašno: božji rop! — Pa tudi kolika nespamet in škoda!

Zakaj da je tako zelo nespametno pri spovedi kak smrtni greh zamolčati, ti je že znano iz katekizma; tu ti le posebno tri reči poudarim in zatrdim. Katekizem pravi: „Bolje je svoje grehe skrivaj spovedniku povedati, kakor a) v grehih nepokojno živeti, b) nesrečno umreti in c) sodnji dan z avoljo tega pred vsem svetom v sramoto priti!“ O da, stokrat bolje, milijonkrat bolje je odkritosrčno se spovedati, kakor pa božje-ropno spoved opraviti. Zato te lepo prosim,

da dobro premisli in si k srcu vzemi ter zapomi za vse svoje življenje te tri strašne nasledke!

a) Od kod pa vemo, da nepokojno in težko živé taki ljudje, kateri se slabo spovedujejo? Mnogi so že sami povedali in že na obrazu se jim je bralo, da niso bili nikoli prav mirni in veseli v svojem srcu, dokler niso popravili slabe spovedi. (Beri n. pr. v Angeljčku V. pretresljivo zgodbo na str. 23!) Pri takem nesrečnejšu se namreč zelo rado zgodi, da zopet zamolči pri drugi spovedi, da se mu pri tretji zdi še težje povedati in tako od leta do leta težje . . . S takim zamolčanim grehom na vesti gre morda celo k svetemu obhajilu prvikrat, drugikrat, v tretje . . . Božjih ropov že skoro ne more prešteti! Trdovratnost srca je čedalje večja; a čedalje večja je pa tudi nezadovoljnost, dušna grenkost in pekočina! Drugi gredó vselej tako veseli in potolaženi od spovednice — njemu pa po vsaki spovedi še bolj obtežuje otožno srce kamen pekoče vesti! Drugi se čutijo tako srečne, ko gredó od mize Gospodove, da jim solze veselja igrajo v

očeh, — v njegovih očeh se tudi zaleskeče marsikatera solzica, toda grenka solzica nedopovedljive srčne žalosti, ker vé, da sirota ni boljši od izdajalca Judeža. Drugi se nedolžno šaliijo, radujejo, pojejo, on pa bi se najlažje jokal v sredi najživahnejših veselie! — O predragi prijatelj, ki to bereš, usmili se svojega srca, in nikar mu nikdar ne nakladaj tako grenkobne težave! Saj je že itak dovolj bridkostno naše življenje, i zakaj bi si ga človek še sam tako nespametno grenil in si množil gorjé?!

b) Pa ko bi bilo samo to, bi se še kako prebilo; tolažil bi se tak grešnik, češ, naj bo hudó, kakor hoče, saj kmalu mine. Toda katekizem pové še večje gorjé: „nesrečno umreti“. Kaj pa se pravi nesrečno umreti? Nesrečno umreti se pravi: v smrtnem grehu umreti — pogubljen biti, — v pekel priti! In pri nikomur se ni bolj bati nesrečne smrti, kakor pri tacem, ki je grehe zamolčeval pri spovedi. Rekel sem že poprej, da kdor je nekaj časa zamolčeval, se mu pozneje čedalje težje zdi, odkritosrčno povedati; zato se prav lahko primeri, da bode tudi še nazadnje ta nesrečnež zamolčal — na smrtni postelji!

Leta 1850 je bil klican neki župnik na Bavarskem k umirajoči ženski. Zelo je hitel, ker mu je bilo znano, da se ta oseba v zdravih dneh ni posebno brigala za zveličanje svoje duše. Gospod jo spové, obhaja in dene v sveto poslednje Olje ter gre dalje, da bi previdel še nekega družega bolnika. Pa komaj pride iz vasi, že priteče za njim hči one bolne ženske in kliče: »Vrnite se hitro nazaj; moja mati, ki že umirajo, Vas zelo želi.« Hitro se mašnik vrne, a ko stopi v sobo, mu zakliče bolnica z obupnim glasom: »Prepozno je!« ter umrje v grozovitih stiskah. Pričujoči mu povejo, da je ranjca precej potem, ko je odšel, vskliknila: »Pojdite še enkrat po duhovna. Zopet sem zamolčala greh, katerega sem bila zamolčala pred 20 leti. Hitite, kajti če umrjem, ne da bi se ga spovedala, bom pogubljena vekomaj!«

O krvavih solz vredni človek, kateri je na pragu večnosti nevredno prejel zakrament sv. pokore, sv. rešnjega Telesa, sv. poslednjega Olja, tako — s trojnim božjim ropom obtežen — se pogreznil v peklensko brezdno, iz katerega ne bode nikdar več prišel! Pač enkrat bo še prišel, pa le za en dan — prestrašni sodnji dan, ki bo poleg drugih grozovitosti zanj še posebno bridkosten zaradi spovednih zamolčanj.

c) Katekizem namreč še pravi o slabi spovedi: „sodnji dan zavoljo tega

pred vsem svetom v sramoto priti“. Tudi ta reč nas mora močno pretresti, da ne bi nikdar zamolčali nobenega smrtnega greha. Da se ti nikdar v življenji ne primeri ta neizmerna nesreča, pomisli vendar velikanski razloček med sedanjo tajno sodbo pri spovedi in ono očitno sodbo vpričo vseh ljudi, vsega sveta in vseh časov! — Zdaj poveš svoje grehe na tihem čisto skrivaj enemu samemu človeku, in sicer takemu, na katerega se smeš popolnem zanesti, kateri ne sme ničesar razodeti, — kakor bi bilo v globočino morja vrženo, tako je vse, kar si mu razodel pri spovedi; pri poslednji sodbi božji bi pa zvedeli tvoje grehe, ako jih zdaj prikrivaš, kar vsi ljudje: tvoj oče, tvoja mati, spovedniki in učeniki tvoji, tvoji bratje in sestrice, sosedje in prijatelji! Zdaj razodeneš svoje grehe zato, da se ti odpustijo, da postaneš zopet otrok Božji, ljubljeneц Jezusov in Marijin; takrat bi pa bili razodeti le v sramoto in strah, in izročen bi bil hudobnim duhovom, s katerimi se bi pogreznil jokaje in obupno kričaje v peklenško brezdno za vse večne čase!

Oj, nikar ne bodi tako nespameten, da bi si sam nakopaval tako grozovito gorjé. Premagaj se in povej vse, kar ti vest teži, če bi ti bilo še tako težko! Naloži si zdaj to majhno težavo, da kdaj ne pride nad te tako gozovita!

2. Nasprotno pa tudi prevelika in prazna bojazljivost in skrb ni prav: če kdo pripoveduje reči, katere niso greh (kar večkrat zakrivi pomanjkljiv navod pri izpraševanju vesti); če obširno opisuje nepotrebne okoliščine, katere nič ali skoro nič ne spremenijo velikosti greha, ali na dolgo pripoveduje cele dogodke, mesto da bi samo to na kratko povedal, kar je sam pri tem grešil.

3. Navadno se pripovedujejo samo oni grehi, katere je kdo storil od zadnje dobro opravljene spovedi. Kdor hoče kaj povedati iz prejšnjega življenja, česar se je že obtožil pri dobri spovedi, naj spovedniku pové, da je ta greh še od poprej in da se ga zopet obtoži le zaradi večjega kesanja. Napak torej bi ravnal, kdor bi pripovedoval grehe, katerih se je že prav spovedal, ako bi nič ne omenil, da je za te grehe že dobil odvezo. Božji rop bi

storil, ko bi zamolčani smrtni greh pri nasledni spovedi kar tako med drugimi grehi povedal in ne pristavil posebej, da je bil nalašč zamolčal tisti greh.

4. Nekateri se v cerkvi slabo zadržé, k a d a r n a s p o v e d č a k a j o , pogo-varjajo se, smejaajo se, od spovednice lahkomišljeno odhajajo in nazaj prihajajo ali sicer niso mirni. Da je to zelo napak, lahko sam izprevidiš, ako le količkaj pomisliš, kaj je spoved, — da je sveta skrivnost, svet zakrament, ki ti deli milosti, katere je Jezus pridobil na križu v toliko bridkostih in bolečinah. Za ceno presvete rešnje krvi Jezusove se gre, ti pa bi se vedel tako malomarno ali celo razposajeno! Moli, če moraš dolgo čakati, žalostni rožni venec, litanije, ponovi kesanje . . .

5. Zelo grda navada nekaterih je tudi ta, da druge odrivajo od spovednice, da bi sami poprej prišli na vrsto. To je krivično in krščanski ljubezni naravnost nasprotno: oni, ki je že dolgo čakal, naj bi se umaknil tebi, ki si ravno kar prišel? Kako moreš to po pravici zahtevati? In ker se to navadno zgodi s

silo, suvanjem in šumom, je zelo nesposobno za tak svet kraj, kjer je studenec milosti božjih.

6. Kadar se za spoved pripravljaš, nikar se preveč ne bližaj spovednici, da bi slišal, kar se kdo drugi spoveduje; kdor nalašč vleče na uho, ima greh. Če bi pa kdaj zoper svojo voljo kaj slišal iz spovednice, nikakor ne smeš drugim praviti; to zahteva ljubezen do bližnjega in svetost sv. zakramenta.

7. Nadaljna napaka je ta, če kdo ne zna moliti očitne spovedi: *Prosim, duhovni oče...* Tudi ni prav, ako se v tej molitvi tam, kjer je rečeno: *od svoje zadnje spovedi, ki sem jo opravil*, ne pristavi čas, kdaj je bila zadnja dobra spoved, pred koliko meseci, tedni ali dnevi. Kajti če grešnik tega sam ne pove, morajo spovednik vprašati, kar je le potrata časa. Tudi spovednik lažje spoznajo dušni stan grešnikov, ako precej odkraja izvejo, za koliko časa velja njegova obtožba. Enako ni prav, če se tu pove presplošno ter imenuje taka beseda, ki lahko več tednov obsega, n. pr. „za velikonoč“, ker je velik razloček, ali je zadnja spoved bila

opravljena v začetku ali pa ob koncu posta ali celo že po veliki noči. Morda vtegne biti najboljše, ako poveš naravnost dan in mesec poslednje dobre spovedi (takozvani „datum“) ali pa praznik.

8. Grehi naj se pri spovedi pripovedujejo: r a z l o č n o, ne prehitro in ne prepočasi, ne pretiho ne preglasno; p o v r s t i, najboljše po zapovedih božjih in cerkvenih s posebnimi dostavki, to pa zato, da se kaj ne izpusti ali pa večkrat ne ponavlja; kar je o s t u d n e g a, naj se pové, kar moč, s čednimi besedami; pripoveduje naj se z n e k i m s v e t i m strahom, ker obtožba velja Bogu, ne ljudem. Vse nasprotno je napak.

9. Tudi je napak, če pri smrtnih grehih grešnik ne pové ob enem števila, da morajo potem spovednik še posebej popraševati, kar je seveda zamudno.

10. Ako si kdo grehe spiše, da jih pri spovedi bere, bi ne storil prav, ko bi tak z grehi popisan listič kazal drugim ali ga ne pokončal po spovedi, da bi lahko prišel drugim pred oči. Če pa kdo slučajno tak listič dobi, ga ne sme brati, marveč naj ga takoj strga. Ne rečem,

da bi ne bilo nikoli koristno svoje grehe napisati zaradi večje natančnosti, kakor n. pr. ob dolgi spovedi, vendar za splošno priporočam, naj se nikar ne zapisuje, kajti kdor se na pisanje zanaša, bi utegnil v zadrego priti: listič se lahko ravno pred spovedjo kam zamota, zgubi ali pa je že tema, da se ne more brati . . . spoved bi bila lahko neveljavna. Tukaj je že treba kaj zaupati svojemu spominu, saj se še po več strani dolgih sestavkov na pamet naučiš, kako da bi si ne zapomnil grehov, ki ti jih vest očita, za ne tako dolgi čas od zadnje spovedi. Ko bi pa tudi ob svoji najboljši volji kaj pozabil, je z družim vred odpuščeno, le da omeniš pri naslednji spovedi, ako se domisliš.

11. Napačno je, z g l a v o s e p r e v e č d a l e č o d o m r e ž j a n a z a j d r ž a t i, ker tako bi spovednik ne mogli razumeti spovedanca, ta pa ne spovednika. Treba se je tedaj nagniti proti omrežju; in kdor je zelo majhen, bi smel celo stati v ta namen med spovedjo.

12. Tudi ni popolnem v redu, če grešnik ne naznani, k a d a r s e n e v é n i - č e s a r v e č s p o m n i t i. Ako že ne

moli daljše molitvice: *Ti in vsi moji drugi grehi . . .* naj vsaj na kratko reče: „Zdaj se po svoji vesti ne vem spomniti družih grehov, prosim, duhovni oče, zveličalne pokore in svete odveze“.

13. Zelo zamudno je in torej napačno, če kdo noče takoj odgovoriti spovedniku, kadar ga kaj vprašajo. Ako ne more precej odgovoriti, naj prosi potrpljenja, da še nekoliko pomisli; ako ni razumel vprašanja, naj reče, da ni razumel; če ne vé odgovoriti, naj nikar ne molči, marveč pové naj, da ne vé. Enako napačno je, če kdo noče na spovednikovo vprašanje naravnost odgovoriti, marveč šele po ovinkih, da ga morajo brez potrebe dalje izpraševati. Odkritosrčnost!!

14. Za spovednika in spovedanca nadležna napaka je, če je kdo gluha, pa se kar med druge ljudi pomeša in noče spovednika prositi, da bi ga spovedali posebej na takem kraju, ki je za gluhe odločen.

15. Slabo ravna, kdor je med spovedjo razmišljen, ter ne posluša spovednikovih nauk in naročil,

in si morebiti celo pokore ne zapomni. Enako napačno dela oni, kateri ni razumel naložene pokore, pa vendar noče vprašati, da bi jo zvedel zagotovo.

16. Napačno ravna, kdor kesanja ne moli, ko so mu spovednik naložili pokoro, ali pa morebiti ga celo ne zna moliti. Kesanje je bistveni del sv. zakramenta in kakor sem že rekel, naj se za večjo varnost in popolnost obudi že pred spovedjo; seveda po spovedi pa tudi, predno spovednik dajo sveto odvezo.

17. Zelo napak bi bilo od spovednice iti, dokler še mašnik niso odveze odmolili. Počakaj torej klečé, da spovednik rekó: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ ter linico zapró.

18. Drzno bi bilo, ko bi kdo celo hotel nasprotovati duhovnu in se njegovi sodbi ne podvreči. Ako v resnici ne more spolniti katere reči, naj lepo ponižno pojasni zadevo in prosi spremembe.

19. Neka pomanjkljivost je tudi to, ako po opravljeni spovedi noče hvaležno roke poljubiti spovedniku, zlasti kjer je

to splošnja navada in če bi se opustilo iz kake prevzetnosti.

20. Dokaj napačno ravnajo oni, kateri brž po spovedi iz cerkve hitijo ter ne opravijo potrebne zahvale. Odpuščanje enega samega malega greha je večja dobrotà, kakor če bi ti kdo podaril največje mesto in vse zaklade v njem, da, večja kakor ves svet — in tebi bi ne bilo mar Boga zahvaliti za toliko milost? Ko bi se ti pa res zelo mudilo, vsaj doma ali že po poti nadomesti, česar v cerkvi nisi utegnil opraviiti. Prosi pa tudi Boga za pomoč, da bi se resnično poboljšal in stanovitno izvrševal svoje dobre sklepe.

21. Ni lepo, če po opravljeni spovedi kdo trdo stopa po cerkvi, prehitro teče ali z vrati zaloputne. Pojdi mirno, ko si vse opravil in tiho zapri vrata za seboj. (To velja tudi za drugikrat!) Tudi bi ne bilo práv, če bi iz cerkve od spovedi gredé šel h kakim šumnim igram ali veselicam ali celo v nevarno družčino. Drži se tak dan bolj doma v samotnosti, kajti žalostno bi bilo, ko bi še tisti dan zopet grešil, če tudi v manjših rečeh.

22. Nikakor ne smeš posnemati slabe navade onih, kateri radi okrog pripovedujejo, kaj so jim spovednik rekli, kako podučili, potolažili. — Še celo naložene pokore ni treba drugim razodeti. In če te kdo kaj vpraša o tvoji spovedi, kar naravnost mu odgovori: „Jaz o taci h rečeh ne maram poslušati. pa tudi ne sam govoriti; kar je bilo v spovednici, naj ostane v spovednici!“

23. Nikar ne letaj od spovednika do spovednika. Ako si v takem kraju, kjer je več duhovnikov, si smeš odbrati; a kadar si si izbral spovednika, do katerega imaš zaupanje, ostani pri njem in brez posebnega vzroka ne hodi drugam; saj glavna reč je tu moč svetega zakramenta, ne spretnost spovednikova; poboljšati se boš pa moral tudi ti sam, če hočeš, da ti bo spoved sploh kaj koristila.

24. Zelo nevarna napaka je slednjič: spoved predolgo odlašati! In tej napaki nasproti ne vem boljšega nasvetovati, kakor to, kar je storil oni blagi otrok, o katerem se tako-le bere:

Neki pobožen deček Pavel je ob prvem sv. obhajilu storil tale prevažni sklep: »Ko bi

bil kdaj tako nesrečen, da bi storil smrtni greh, pojdem šetisti dank spovedi!»

Eno leto pozneje se mu primeri ta nesreča, da stori velik greh. Bilo je ravno v saboto, vreme grdo, Pavel je bolehal in duhovnik, njegov spovednik, je bil daleč proč. Dobri deček je v hudi stiski, najprej si misli: »Čez nekaj dni pojdem k spovedi, danes ne morem.« Toda trdni sklep prvega sv. obhajila mu ne dá miru; nekaj mu v srcu govori z nedopovedljivo silo: »Stori še danes, kar si obljubil!« Pristrčna molitev mu dá moč, da gre in opravi dobro spoved. Ves vesel in potolažen se vrne domov. Na potu ga sreča imenitna gospa in ga vpraša, od kod gré. Deček jej z veseljem razodene svojo srčno skrivnost: da je bil pri spovedi, da bode zopet mirno spal, ker se je z Bogom spravil in dopolnil svoj sklep, ki ga je bil storil o prvem sv. obhajilu.

Njegova mati ga je imela navado vsako jutro poklicati ob gotovi uri. Tudi to nedeljo ga gré klicat. Toda Pavel ne pride ob določeni uri. Materi se čudno zdi in gré ga klicat v drugič ter zavpije: »Pavelček, vstani vendar, zamudil bodeš službo božjo!« Ker ne dobi odgovora, gré v spalnico in najde svojega ljubega Pavelčka — mrtvega! Nagla, neprevidena smrt je pretrgala nitko tega tako mladega življenja. O stokrat blagor mu, da je bil pravočasno opravil sv. spoved!

